

психології. Педагогіка визначає общепедагогические закономірності, принципи і організаційні форми, які застосовуються для вирішення завдань екологічної освіти. На основі дидактичних закономірностей в рамках методики можна встановити, як вчити ефективно – які методи навчання, прийоми та технології можуть забезпечити досягнення запланованого результату. Педагогіка і дидактика пропонують загальні закономірності побудови освітнього процесу з екології, а методика визначає вибір конкретних форм, методів, прийомів і засобів навчання екології. Психологія досліджує розвиток особистості в процесі навчання, вивчає психологічні основи освіти на різних її ступенях, механізм формування інтересів, мотивів тощо.

3. Доведено належність методики викладання екологічних дисциплін у вищій школі до педагогічних наук. Об'єкт, предмет і методи дослідження, наукові терміни, що застосовуються в методиці викладання екологічних дисциплін, за своєю сутністю є педагогічними. Тому є вагомі підстави відносити методику викладання екологічних дисциплін до педагогічних наук.

Перспективи подальших досліджень. Дослідити потенційні можливості змісту освітнього компоненту «Методика викладання екологічних дисциплін у вищій школі» в розвитку професійної компетентності здобувачів вищої освіти – вчителів природничих дисциплін за умови реалізації інноваційно-технологічного підходу.

Список використаних джерел

1. Нагорнюк О., Рябушенко О. Становлення вищої екологічної освіти в Україні. *Екологічна освіта та методика викладання екологічних дисциплін* : зб. статей Національного університету біоресурсів і природокористування України. Острог : ТзОВ «Острозька друкарня», 2013. С. 11– 15.

2. Крисюк С. Актуальні проблеми науково–методичного забезпечення безперервного підвищення кваліфікації педагогічних кадрів. Київ: ЦІУВ, 1990. Ч. 1. 63 с.

3. Шевченко І. Особливості методики викладання екології у вищій школі для вчителів природничих дисциплін: Магістер. кваліф. р-та : Спец-сть 101 “Екологія” / Вінниця : КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти», 2021. 167 с.

4. Шевченко І. Розвиток фахової компетентності вчителів природничих дисциплін в післядипломній педагогічній освіті: дис. ...канд. пед. наук : 13.00.04. Вінниця : ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2018. 322 с.3.

5. Малько С.В. Методика преподавания экологии и природопользования: курс лекций. Керчь: ФГБОУВО «КГМТУ», 2020. 70 с.

УДК 378.091.3[378.011.3-051]:005.336.6

Шпота Т.В., викладач кафедри професійної освіти
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-МЕТРИЧНОГО РЕНОМЕ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Анотація. Актуалізовано необхідність формування професійно-метричного реноме викладачів. Сформульовано поняття «професійно-метричного реноме» у авторському трактуванні, здійснено добір методів дослідження педагогічної проблеми та розроблено план дослідження.

Ключові слова: викладачі вищої освіти, професійна діяльність та розвиток, неперервна освіта, освіта майбутнього, метрика, професійно-метричне реноме.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Актуальність формування професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти полягає у необхідності задоволення соціального попиту на забезпечення ефективності традиційних та модернізованих систем неперервної освіти впродовж життя з пролонгованою зайнятістю (або самозайнятістю) на засадах якості й безпеки соціокультурних форм ЗВО. Як зазначено у робочих документах Панєвропейського конгресу з глобальної освіти, організованого Центром Північ-Підень Ради Європи (2022 р.) в розділі «Гло-

бальна освіта як трансформаційний підхід до освіти» для покращення її стану у аспектах інклюзії, контекстуалізації та якості освіти для майбутнього виокремлено питання технологізації, стійкості і якості демократії, які у перспективі і надалі набуватимуть ваги. Отже, соціометричне та науково-метричне представлення майбутнього викладача вищої освіти в першу чергу у професійних середовищах, а також у соціально-побутовому, громадському тощо, відіграє роль у суспільних перетвореннях в глобальному вимірі соціально-турбулентного світу. Визначну роль професійно-метричне реноме викладача вищої освіти відіграє в умовах глобальних геополітичних та екологічних викликів, особливо під час воєнного стану.

Виділення невиділених раніше частин. Тези доповіді виокремлюють стратегічну мету дослідження – забезпечення соціального виміру пролонгованої зайнятості майбутніх викладачів вищої освіти з професійно-метричним реноме. Для досягнення зазначеної мети були поставлені стратегічні завдання дослідження у рамках проектної діяльності науково-дослідних робіт МОН України ДР 0122U000046 Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (№ 10/22-24) «Освітня політика якості й безпеки життєдіяльності соціокультурних форм для сталого розвитку України»: здійснити портфельний аналіз тлумачення тезаурусу дослідження процесу формування професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти; контент-аналіз юридично-правничих аспектів забезпечення формування позитивного іміджу майбутніх викладачів вищої освіти; провести SWOT-аналіз кваліфікаційних вимог соціального виміру міжнародної імплементації професійної діяльності майбутніх викладачів вищої освіти; обґрунтувати методiku та спроектувати модель організації процесу формування професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти й здійснити перевірку їх ефективності; розробити план антикризового менеджменту процесу організації професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти.

Тактичні завдання доповіді передбачали обґрунтування поняття «професійно-метричне реноме викладача вищої освіти», «процес формування професійно-метричного реноме викладача вищої освіти»; добір методів дослідження згідно планування календарно-тематичних етапів науково-дослідних робіт. Визначення об'єкт дослідження – процес формування професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти в умовах соціального виміру та предмет дослідження – професійно-метричне реноме майбутніх викладачів вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Етимологія поняття «реноме» (з франц. – renommée) тлумачиться як слава також має декілька значень – синонімічне (репутація, ім'я), гіперонімічне (ставлення, інформація), гіпонімічне (добре ім'я, дурна слава). Вцілому передбачає усталене, переважно сприятливе судження про кого-небудь або про що-небудь. Метрія (з грец. – metron міра, metreo вимірюю) компонент складних слів у сфері вимірювань. Поняття наукометрії розглядають як галузь науки та знань зі наукознавства щодо статистичного моніторингу архітекtonіки й трансформації (напрямів/векторів та інтенсивності динаміки) баз і процесних ланцюгів інформації наукових досліджень та пізнання. Визначення трактування соціометрії полягає у теоретичному пізнанні та методиці дослідження (як теорія та методика) міжособистих внутрішньо-колективних та мікрогрупових взаємин у структурі соціальної ієрархії. Термін біометрія у генезі розуміння є усування методів і засобів ідентифікації біологічних суб'єктів та людини, зачасти за фізіологічними, генетичними або психо-поведінковими класифікаційними ознаками автоматичної метрики семантики.

Сформульовано дефініцію авторського трактування «професійно-метричного реноме викладача вищої освіти», яке тлумачимо як: акмеологічне позиціонування та ідентифікація власного представлення особи викладача за персонально прийнятними активами бажаної якості життя (особиста презентація власного «Я», яке задовольняє самосприйняття і усвідомлення); біометричного підтвердження особи згідно власних потреб і соціальних вимог, в тому числі документопорядження (професійне, суспільне, медичне); культурі ідентифікації – етики, академічної етики, біоетики; соціальне позиціонування у суспільній діяльності за визначеними нормативами соціометрії та історіометрії суспільно-корисної репутації (або деструктивної) та громадянської ідентифікації (сімейної історіографії родоvodu); професійну відповідність (орієнтація, апробація, становлення, самоосвіта, самоменеджмент), удосконалення та розвиток з пролонгованою зайнятістю та самозайнятістю у фахових середовищах за семантикою цільового призначення сфер системної діяльно-

сті (просвітницька, освітньо-наукова, дослідницька, управлінська, адміністративна, рекреаційна, безпекова, квалітологічна, експертна та метрологічна діяльність, в тому числі правового та технічного регулювання і безпеки й оборони держави); наукометричної репутації (академічної доброчесності, підтвердження відповідності кваліфікаційним вимогам академічних активів особи або інституції, посадових інструкцій, процедур акредитації, ліцензування, сертифікації та стандартизації, атрибуції наукових доробків і продуктів, освітніх, освітньо-професійних, освітньо-наукових, науково-дослідних і науково-технічних проєктів, програм і планів на рівнях координаційно-субординаційної взаємодії управління і адміністрування, представлення в наукометричних базах і платформах систематизованої бібліографії, індексації наукових продуктів) набуття фаху та професійного розвитку, соціальної ангажованості.

Здійснено добір методів дослідження у вирішенні стратегічних завдань для досягнення мети дослідження, а саме – теоретичні.

Метод портфельного аналізу забезпечує ефективність обґрунтування тезаурусу проблеми дослідження, узгодження понятійно-категоріального апарату міждисциплінарних тлумачень за галузями науки і знань та видами економічної у класифікації професійної діяльності. Сприяє визначенню пріоритетів у трактуваннях визначень, що дає змогу конкретизувати панівні тлумачення понять та запобігти ризикам недоцільного формулювання авторського бачення, оскільки забезпечує відповідність кваліфікаційним вимогам для майбутньої професійної діяльності викладача. Тактичні засади укомплектування раціонального портфелю тезаурусу – диверсифікованість ризиків, небезпек, загроз (адже хибне визначення професійних середовищ та відповідності майбутнього викладача кваліфікаційним вимогам працевлаштування у формалізованих видах економічної діяльності унеможлиблює майбутнє пенсійного забезпечення); системна диверсифікація портфелю понятійно-категоріального апарату у циклах неперервної освіти, професійному розвитку для соціальних гарантій пролонгованої зайнятості; об'єктність диверсифікації портфелю – у процесі формування професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти в умовах соціального виміру правових гарантій.

Контент-аналіз як метод параметрального дослідження надає можливість оцінити не лише кількісні, а і якісні показники одного й більше параметрів процесу формування професійно-метричного реноме викладачів вищої освіти у системі неперервної підготовки і професійного розвитку; сприяє кватуванню текстових контентів нормативно-правових документів, процедур технічного регулювання забезпечення освітнього процесу, інтерпретації його релевантності, соціо- та наукометрії професійно-метричних активів реноме викладача, а також об'єкта дослідження, процесу його формування; визначає вектори спрямованості освітнього контенту та літературних, інформаційних, довідкових джерел, в тому числі засобів масмедіа, соціальних мереж і наукометричних та інформаційно-телекомунікаційних платформ; дає змогу здійснити оцінювання кількісно щодо періодичності вживання окремих термінів або семіотики, які містить відповідний контент, так і якісний у фокусуванні визначних, неповторних умовиводів, висловлювань та заключень, мовленєвих модифікацій та риторичних інтонаційних акцентів з усвідомленням аксіології змістового наповнення нормативно-правового та інструктивного контенту.

SWOT-аналіз кваліфікаційних характеристик викладачів для забезпечення професійних спеціальних дисциплін різного цільового призначення галузей наук і знань для гармонізації національних рамок кваліфікації до міжнародних з встановленням вагової переваги сильних і слабких сторін освітніх, освітньо-професійних, освітньо-наукових проєктів, програм і планів неперервної підготовки та професійного розвитку з метою досягнення порозуміння та визнання професійно-метричного реноме викладача на інституційному, регіональному та міжнародному рівнях глобального виміру освіти, науки й інноватики; сприяє стратегічному плануванню освітньої політики й безпеки соціокультурних форм ЗВО, діагностиці академічних активів, можливостей модернізації професійної підготовки у портативних програмах і траєкторіях релевантності змішаного та мережевого навчання соціального виміру та правового захисту мобільності викладача .

Розроблено план дослідження у етапах : теоретичні і методичні аспекти якості формування професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти (аналіз національної метрики професійної зайнятості майбутніх викладачів вищої освіти; соціальний вимір правових намірів формування професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти; матричний кон-

тен-аналіз полі професійної нехтуваності професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти); методика формування професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти (базові принципи психо-компентсаторної спроможності зневаги професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти; складові компентсаторної конденсації професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти; кейс науково-метричного забезпечення професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти); алгоритм проектування портативних програм формування професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти (освітні траєкторії можливих апробацій професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти; портативні програми формування професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти; колективне оцінювання спроможності програм формування професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти; план антикризового менеджменту процесу організації формування професійно-метричного реноме майбутніх викладачів вищої освіти).

Висновки. Встановлено, що стратегічні, міжнародні, інтеграційні зібрання й угоди переорієнтували стратегії освіти впродовж життя при забезпеченні глобальної освіти, науки й інноватики та стратегію освіти майбутнього на засадах демократичної культури, а в умовах України креаційного забезпечення Формули Миру засобами модернізації професійної освіти та розвитку і формування професійно-метричного реноме викладача вищої освіти.

Список використаних джерел

1. Ridei N. M., Tytova N.M., Diegtiar O. A., Pavlenko D. H., Slabetskyi O. M. Administrative Management of Improvement Processes of Socio-Cultural Forms Based on Principles of Sustainable Development of Education. *Journal of Higher Education Theory and Practice*. 2021. № 21(14). pp. 102-111.
2. Рідей Н., Титова Н., Вікторова Л., Цимбал С. Проблема державного управління соціокультурними формами організації у сфері освіти, науки, інновацій: актуальні проблеми і вектори розвитку. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2022, 6 (41), С. 418–426.
3. Ridei N., Wojciech W., Tytova N., Stepanenko L., Aleksanian A. Digital Transformation of Public Administration: Sociocultural forms of organization in education, science and innovation. *Political Issues*. 2022. Vol.40. №73. pp.868-882.